

پرواز سیمرغ در آسمان همدلی

داریم درباره روزهایی حرف می‌زنیم که هیچکس نفهمید کدام قوه عاقله ای دم بر گزاری جشنواره فجر خلق الله را موقع ورود به کشور ممنوع الخروج می‌کنند روزهایی که سعودی اینترنشنال با تمام وجود داشت جان می‌کند برای فاتحه خواندن بر جشنواره چهل و یکم و ترانه‌های گوش کرکن و باران‌های سیل آسای داخلی هم داشتند عربده می‌زدند سر هنرمندانی که دلشان می‌خواست به جشنواره بیایند، در مارپیچ سکوت ترین و ترسناک ترین روزهای منتهی به جشنواره فجر.

◀ علی مرادخانی*

جایی در فرهنگ ایرانی جماعت ندارد. ولی دوباره به خاطر بیاورید ما داریم درباره روزهایی حرف می‌زنیم که بوقهای لندن نشین و تندروهای داخلی داشتند گریبان چاک می‌دادند که شکاف‌ها را عمیق تر و سوء تفاهم‌ها را بیشتر کنند، در روزهایی که هیچکس نفهمید کدام قوه عاقله ای دم بر گزاری جشنواره فجر خلق الله را موقع ورود به کشور ممنوع الخروج می‌کند، در روزهایی که مشکلات عجیب و غریبی از داخل و خارج برای میهمانان خارجی شکل می‌گرفت که عمدتاً با ورود مستقیم در سطح وزرای دولت رفع و رجوع می‌شد، روزهایی که داور شهیر اسکاردار جهان با اشک از این می‌گفت که دلش می‌خواست به ایران بیاید ولی فشارهای عجیبی وجود دارد در کشورش برای همکاری نکردن و نیامدن به ایران، روزهایی که سعودی اینترنشنال با تمام وجود داشت جان می‌کند برای فاتحه خواندن بر جشنواره چهل و یکم و ترانه‌های گوش کرکن و باران‌های سیل آسای داخلی هم داشتند عربده می‌زدند سر هنرمندانی که دلشان می‌خواست به جشنواره بیایند، در مارپیچ سکوت ترین و ترسناک ترین روزهای منتهی به جشنواره فجر. جشنواره اما برگزار شد، خوب هم برگزار شد و هیچ نشانه‌ای تعطیلی هم وجود نداشت.

در تمام این اتفاقات ریز و درشت اما برای من مهمترین اتفاق جشنواره فجر اصرار سیاستگذاران اصلی اش بر اتحاد و همدلی اهالی سینما بود. دبیر جشنواره و وزیر ارشاد از همدلی گفتند و آغوش باز نظام برای آنها که به هر دلیلی نیامده‌اند و از این گفتند که ما همه یک خانواده‌ایم و مشکلاتمان را در خانه‌ی خود حل می‌کنیم و به قول مشهور سیمین دانشور رخت‌های چرکمان را در حیاط همسایه نمی‌شوئیم. لحظه‌ی ناب جشنواره برای من دست زدن دبیر جشنواره برای حرفهای انتقادی مجید صالحی در اختتامیه بود. تصویر زیبای هم‌خانوادگی و برادری در عین اختلاف سلیقه.

این رحمانیت و رأفت آن هم در روزهای شکست ایده تحریم جشنواره، تصویر باشکوه اقتدار جمهوری اسلامی ایران بود در جشنواره امسال؛ جایی که می‌شود نگاه عقابان انقلابی را از پس بی‌تدبیری‌های برخی تندروها جُست. این که تو در اوج قدرت به آشتی دعوت کنی و به آن‌ها که به فکر شکست بوده‌اند مهر بورزی. بله؛ سیمرغ بر خاطره و شورانگیز فجر از پس کینه‌توزی‌ها و بی‌مروتی‌ها برای بار چهل و یکم پر باز کرد و پرواز کرد و این بار در لانه‌ی مهر و همدلی ایران عزیز ما نشست؛ و چه اتفاقی دل‌انگیز تر از این؟

*مدیر بخش تجلی اراده ملی جشنواره چهل و یکم فیلم فجر

این اتفاق اما نیافتاد. ایده تحریم با حضور مردم و اهالی رسانه شکست خورد و شما دارید در روزهایی این چند خط را می‌خوانید که جشنواره با کیفیت مطلوبی از نظر استقبال و استاندارد برگزاری و آمار فروش بلیت‌ها تمام شده. با تعداد فیلم‌هایی بالاتر از حد معمول، و برگزاری روان و بی‌مشکل در دوره‌ای که بعد از چند دوره بخش بین‌الملل هم به بخش اصلی بازگشته و جشن تجلی اراده ملی هم که چند نوبت برگزار نشده بود با حضور عالی‌ترین دستگاه‌ها و ارگان‌ها در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، تربیتی و قرآنی به انجام رسیده. جشنواره ای که برخی طمع بر تعطیلی اش بسته بودند برگزار شد، و اتفاقاً با کیفیتی بالاتر از سال قبل برگزار شد.

واضح است که منظور نگارنده این نیست که نبودن هنرمندانی که نخواستند در جشنواره حضور داشته باشند بی‌اهمیت است. ابدأ. شرایط مطلوب آنی است که حتی آن دخترک نوجوانی که قبل از جشنواره با انتشار خبری کذب به وزیر ارشاد توهین کرده بود هم اولاً باشد و بعد به باقی مسائل فکر کنیم. واضح است که قهر و قهر بازی اتفاق مطلوبی نیست و باید به سمت رفع آن قدم برداریم و به قول رئیس سازمان تبلیغات اسلامی اساس تحریم مال امریکایی‌هاست و

مثنوی هفتادمن کاغذ خواهد شد اگر بخواهیم اتفاقات خاص و منحصر به فرد جشنواره چهل و یکم را مرور کنیم. قهر طیفی از سینماگران با حاکمیت و اعتراضات مدنی و غیرمدنی آنها، مهاجرت عده‌ای و کشف حجاب عده‌ی دیگری، ماجرای ضبط پاسپورت و دستگیری‌ها و فشار بی‌سابقه و عجیب رسانه‌های خارجی بر سینماگران و تهدید اهالی سینما برای شروع نکردن پروژه‌های تازه و عدم همکاری با جشنواره، آتش‌افروزی عده‌ای با نقاب انقلابی‌گری و دمیدن بر شعله‌های تفرقه و البته فشارهای عجیب و بی‌سابقه‌ای که بر میهمانان خارجی جشنواره وارد شد و شاید باور تان نشد ولی هنوز هم ادامه دارد. همه اینها میهمان جشنواره‌ای می‌شد که تازه داشت بعد از دو سال از پس کرونا نفس راحت می‌کشید و در احوالی برگزار می‌شد که حال محترض گیشه سینمای ایران را می‌دانیم. پس عجیب نبود اگر عده‌ای گمان می‌کردند بعد از چهار دهه ممکن است این فشارها سیمرغ را زمین گیر کند و جشنواره امسال را تعطیل. بیاید مرور کنیم حرف‌ها و فرسته‌ها و بدوئوهای باز یگران و کارگردانان سینمای ایران در کوران حوادث پاییز امسال را تا ببینیم این جماعت «واقعاً» چه فکری می‌کردند درباره فجر چهل و یکم و تعطیلی آن.